

Domov>Denarni zahtevki>Insolventnost/stečaj

Insolventnost/stečaj

Finska

Postopki v primeru insolventnosti na Finskem

Insolventnost pomeni, da dolžnik več kot le začasno ni zmožen poravnati dolgov ob njihovi zapadlosti. V tem pregledu se postopki v primeru insolventnosti nanašajo na postopek, ki se hkrati uporabi za vse dolžnikove dolgove.

Na Finskem obstajajo tri različne vrste postopkov v primeru insolventnosti: stečaj, prestrukturiranje podjetja in prilagoditev dolgov fizične osebe. Stečaje ureja zakon o stečaju (*Konkurssilaki 120/2004*), ki je začel veljati 1. septembra 2004. Zakon o prestrukturiranju podjetij (*Laki yrityksen saneerausesta 47/1993*) in zakon o prilagoditvi dolgov fizične osebe (*Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä 57/1993*) sta začela veljati 8. februarja 1993.

Stečaj je likvidacijski postopek, katerega namen je unovčiti dolžnikovo premoženje, izkupiček pa razdeliti upnikom. Prestrukturiranje podjetij in prilagoditev dolgov fizičnih oseb sta ukrepa reorganizacije, ki dolžnikom omogočata, da odpravijo svoje finančne težave.

Dolžnik lahko z upniki doseže dogovor o poplačilu dolgov in druge sporazume tudi zunaj uradnih postopkov v primeru insolventnosti. Ker pa ni pravnih določb, s katerimi bi se urejali prostovoljno sklenjeni sporazumi, taki sporazumi v tem pregledu ne bodo podrobneje obravnavani.

V nadaljevanju so opisane glavne značilnosti navedenih postopkov v primeru insolventnosti.

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?**Stečaj**

Stečaj se splošno uporablja, kar pomeni, da ga lahko razglasi fizične in pravne osebe. Stečaj lahko razglasi pravna oseba, tudi če je bila izbrisana iz ustreznega registra ali je prenehala. Razglasiti je mogoče tudi stečaj zapuščine ali stečajne mase.

Prestrukturiranje

Postopek prestrukturiranja se lahko sproži zoper vsako podjetje, ki opravlja gospodarsko dejavnost, pa tudi zoper organizacijo, samostojnega podjetnika ali samozaposleno osebo.

Postopki prestrukturiranja pa se ne uporabljajo za nekatera podjetja, kot so kreditne institucije in zavarovalnice, za katere veljata posebna ureditev in nadzor.

Prilagoditev dolga

Prilagoditev dolga se lahko odobri le fizični osebi. Pod določenimi pogoji se lahko odobri tudi fizični osebi, ki opravlja zasebno poslovno dejavnost ali poslovno dejavnost v okviru družbe z neomejeno odgovornostjo ali kot komplementar v komanditni družbi.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Splošni pogoj za začetek vseh treh vrst postopkov v primeru insolventnosti je, da je dolžnik insolventen. Insolventnost pomeni, da dolžnik drugače kot začasno ni sposoben poravnati dolgov ob njihovi zapadlosti.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne tudi, kadar dolžniku grozi insolventnost.

Stečaj

Predlog za stečaj lahko vloži dolžnik ali upnik. Splošni pogoj za razglasitev stečaja je insolventnost dolžnika. Zakon o stečaju določa domneve glede insolventnosti, da se lažje ugotovi, ali je nekdo insolventen; dolžnik, ki potrjuje te domneve, se šteje za insolventnega, razen če se dokaže nasprotno. Dolžnik se šteje za insolventnega, če:

izjavi, da je insolventen, in ni posebnih razlogov za to, da njegova izjava ne bi bila sprejeta;

je prenehal s plačili;

je bilo v izvršilnem postopku v šestih mesecih pred vložitvijo predloga za stečaj ugotovljeno, da dolžnik terjatve ne more poplačati v celoti, ali

dolžnik, ki ima ali je imel v letu pred vložitvijo predloga za stečaj dolžnost voditi poslovne knjige, ni poplačal nedvoumne in zapadle terjatve upnika v enem tednu po prejemu opomina.

Upnik lahko predlaga stečaj, če njegova terjatev do dolžnika temelji na sodni odločbi ali drugi podlagi za izvršbo, zavezi, ki jo je podpisal dolžnik in je sam ne izpodbija z očitno utemeljenim razlogom ali ki je kako drugače nedvoumna. Ni nujno, da je znesek terjatve zapadel. Obstajajo omejitve v zvezi z vlaganjem predlogov za stečaj na podlagi zanemarljivih terjatev in v primerih, ko ima upnik zavarovano terjatev.

Stečaj se začne, ko sodišče razglasi stečaj dolžnika. Hkrati sodišče imenuje stečajnega upravitelja. Ob začetku stečaja dolžnik izgubi pristojnost v zvezi s premoženjem v stečajni masi.

Dolžnost stečajnega upravitelja je, da upnike obvesti o začetku stečajnega postopka. Vsi tuji upniki, kot so navedeni v Uredbi (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta o postopkih v primeru insolventnosti, morajo biti obveščeni, kot se zahteva v tej uredbi.

Obvestilo o začetku stečajnega postopka se na primer objavi tudi v registru stečajev in reorganizacij, poslovnem registru, registru lastninskih pravic in hipotek, registru ladij, registru ladij v gradnji, registru zrakoplovov, registru poslovnih hipotek, registru podatkov o vozilih in voznikih ter registru vknjižb. Zoper odločitev okrožnega sodišča (*käräjäoikeus*) o odredbi za stečaj ali zavrnitvi predloga za stečaj se je mogoče pritožiti pri sodišču druge stopnje.

Prestrukturiranje

Predlog za postopek prestrukturiranja lahko vloži dolžnik ali upnik. Za postopek prestrukturiranja, ki ga začne upnik, ni potrebno soglasje dolžnika. Večino predlogov vložijo dolžniki.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne, če je dolžnik insolventen in ni pravnih ovir za začetek postopka. Ovira na primer obstaja, kadar je verjetno, da s programom prestrukturiranja insolventnost ne bo odpravljena ali da dolžnikovo premoženje ne zadostuje za kritje stroškov postopka prestrukturiranja.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne tudi, kadar dolžniku grozi skorajšnja insolventnost. Postopek prestrukturiranja na podlagi skorajšnje insolventnosti se lahko na predlog upnika začne samo, če se terjatev nanaša na znaten finančni interes. Poleg tega lahko postopek prestrukturiranja začneta vsaj dva upnika, katerih skupni terjatvi predstavljata vsaj petino dolžnikovih znanih dolgov in ki z dolžnikom vložita skupni predlog ali izjavita, da podpirata dolžnikov predlog.

Pravne posledice začetka postopka prestrukturiranja samodejno začnejo veljati z datumom sodne odločbe o začetku postopka. Po vložitvi predloga lahko sodišče na zahtevo vložnika predloga ali dolžnika odredi prepoved, da bi poplačalo dolgov in varščina za dolgove, izterjava dolga ali zaplomba ali drugi izvršilni ukrepi začeli veljati pred začetkom postopka.

Dolžnost stečajnega upravitelja je, da upnike obvesti o začetku postopka. O začetku postopka prestrukturiranja je treba obvestiti tudi nekatere organe, poleg tega pa ga je treba vpisati na primer v register stečajev in reorganizacij, poslovni register ter register lastninskih pravic in hipotek.

Zoper odločitev okrožnega sodišča o začetku postopka prestrukturiranja ali zavrnitvi predloga za postopek prestrukturiranja se je mogoče pritožiti pri sodišču druge stopnje.

Prilagoditev dolga

Prilagoditev dolga se uvede na predlog dolžnika. Pogoji za začetek postopka prilagoditve dolga je, da je dolžnik insolventen in ne more razumno izboljšati svoje plačilne sposobnosti, da bi lahko poplačal svoje dolge. Glavni razlog za insolventnost mora biti bistveno zmanjšanje plačilne sposobnosti dolžnika zaradi spremembe okoliščin, za katero ni glavni krivec dolžnik, na primer zaradi bolezni. Prilagoditev dolga se prav tako lahko odobri, če tudi sicer obstaja dober razlog za prilagoditev dolga glede na znesek dolžnikovih dolgov in drugih obveznosti v primerjavi z njegovo zmožnostjo njihovega poplačila. Pri presoji plačilne sposobnosti dolžnika se upoštevajo na primer njegovo premoženje, dohodek in možnosti za zaslužek.

Za postopek prilagoditve dolga ne sme biti nobenih zakonskih zadržkov (npr. dolg, ki nastane na podlagi kaznivega dejanja ali zaradi lahkomišelnega in neodgovornega zadolževanja). Vendar se lahko prilagoditev dolga odobri kljub splošnemu zadržku, če za to obstaja dober razlog. V takih primerih je treba posebno pozornost nameniti ukrepom, ki jih je dolžnik sprejel za poplačilo dolgov, času, ki je minil od zapadlosti zahtevanih zneskov, in drugim okoliščinam dolžnika, pa tudi pomenu prilagoditve dolga za dolžnika in upnike.

Prilagoditev dolga ni mogoče odobriti, če dolžnik nima razpoložljivih sredstev iz razloga, ki se šteje za začasnega, ali če dolžnik iz takega razloga s svojimi sredstvi lahko pokrije le zanemarljiv del svojih dolgov.

Pravni učinki začetka prilagoditve dolga samodejno začnejo veljati z datumom sodne odločbe o začetku postopka. Po vložitvi predloga lahko sodišče na zahtevo dolžnika začasno prepove, da bi poplačilo dolgov in varščina za dolge ali izterjava dolga oziroma zaplomba in drugi izvršilni ukrepi začeli veljati pred začetkom postopka.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Stečajno maso sestavljata premoženje, ki ga ima dolžnik ob začetku stečaja, in premoženje, ki ga pridobi do konca stečaja. Za premoženje v stečajni masi se šteje tudi izkupiček od prodaje premoženja v stečajni masi ter premoženje, ki ga je mogoče v stečajno maso vrniti na podlagi zakona o vračilu premoženja v stečajno maso (*Laki takaisinsaannista konkurssipesään 758/1991*) ali na kateri drugi podlagi.

Premoženje, ki ga ni mogoče zaseči, praviloma ni del stečajne mase. Prav tako se za premoženje v stečajni masi ne šteje premoženje ali dohodek, ki ga po začetku stečaja pridobi oziroma zasluži fizična oseba.

Prestrukturiranje

V postopku prestrukturiranja se za dolžnika pripravi program prestrukturiranja, ki mora vsebovati na primer poročilo o finančnem stanju dolžnika, tj. o njegovem premoženju, obveznostih in drugih zavezah. Program prestrukturiranja mora biti pripravljen na podlagi celotnega premoženja dolžnika v času postopka. Mogoče je tudi vračilo: posel, ki bi ga bilo mogoče vrniti v stečajno maso, je morda treba v postopku prestrukturiranja razveljaviti iz istih razlogov kot v primeru stečaja.

Čprav je program prestrukturiranja po njegovi odobritvi v izjemnih okoliščinah mogoče spremeniti, zneskov plačil, ki se izvedejo posameznemu upniku, s spremembo programa ni več mogoče zvišati. Vendar je lahko premoženje, ki se na dolžnika prenese po odobritvi programa prestrukturiranja, razlog za to, da upniki od dolžnika zahtevajo dodatna plačila. Dolžniku se lahko odredijo dodatna plačila, določena v programu, če se šteje, da je finančno stanje dolžnika boljše kot ob pripravi programa. Zahtevek za dodatna plačila se lahko vložijo, če obstajajo razlogi za zahtevanje takih plačil. Zahtevek se vložijo pri sodišču najpozneje eno leto po predložitvi končnega poročila sodišču.

Prilagoditev dolga

Pri prilagoditvi dolga se za dolžnika potrdi časovni raspored plačil, ki ustreza njegovi plačilni sposobnosti. Med dejavnike, ki jih je treba upoštevati pri presoji plačilne sposobnosti dolžnika, spadajo sredstva iz odprodaje njegovega premoženja, njegov dohodek in možnosti za zaslužek, nujni življenjski stroški in preživitinska obveznost. Pri prilagoditvi dolga se ves dohodek dolžnika, ki presega njegove nujne življenjske stroške in preživitinsko obveznost, ter tudi drugo dolžnikovo premoženje, ki ne spada med njegove osnovne potrebščine, porabi za kritje dolgov. Med premoženje, ki se šteje za osnovne potrebščine, spadajo dolžnikovo lastniško stanovanje, pohištvo v njem v razumnem obsegu ter osebni predmeti in delovni pripomočki dolžnika, kolikor so razumno nujni. Premoženje, ki se šteje za osnovne potrebščine dolžnika, se lahko odproda samo v primerih, določenih z zakonom.

Poleg tega se lahko s časovnim rasporedom plačil od dolžnika zahtevajo dodatna plačila zaradi dodatnega dohodka ali premoženja, ki ga je prejel med trajanjem navedenega rasporeda. Dolžnik mora upnikom plačati določen delež morebitnih daril in drugih enkratnih izplačil, ki jih prejme med trajanjem časovnega rasporeda plačil. Kadar dohodek dolžnika presega dohodek, določen za časovni raspored plačil, se lahko dolžniku odredi, naj določen delež dodatnega dohodka plača upnikom.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Stečaj

O razglasitvi stečaja odloči sodišče, ki imenuje tudi stečajnega upravitelja. Oseba je lahko imenovana za stečajnega upravitelja, če soglaša z imenovanjem ter ima sposobnost, usposobljenost in izkušnje, ki so potrebne za to funkcijo, ter je tudi sicer primerna za to. Stečajni upravitelj ne sme biti v takem razmerju z dolžnikom ali upnikom, da bi bile ogrožene njegova neodvisnost od dolžnika, nepristranskost do upnikov ali njegova sposobnost za ustrezno izpolnjevanje naloge. Pravna oseba ne more biti imenovana za stečajnega upravitelja.

Stečajni upravitelj ima osrednjo vlogo pri upravljanju premoženja v stečajni masi. Dolžnosti stečajnega upravitelja so, da zastopa stečajno maso, skrbi za njeno tekoče upravljanje, pripravi popis stečajne mase in opis dolžnika, prejema prijavljene terjatve ter pripravi osnutek seznama izplačil in njihov končni seznam. Stečajni upravitelj tudi poskrbi za upravljanje in prodajo premoženja v stečajni masi ter izplačilo sredstev.

Z začetkom stečaja dolžnik izgubi pristojnost v zvezi s premoženjem v stečajni masi. Dolžnik mora sodelovati, tako da se lahko stečajni postopek pripelje do konca. Stečajnemu upravitelju mora razkriti informacije, potrebne za pripravo popisa stečajne mase in njegovo potrditev. Dolžnik ima pravico, da prejema informacije o stečajni masi, se udeležuje skupščine upnikov in izraža mnenja o zadevah, o katerih se odloča.

Prestrukturiranje

Sodišče ob začetku postopka za prestrukturiranje podjetja imenuje upravitelja. To je odrasla oseba, ki velja za pošteno, ni v stečaju in ima polno poslovno sposobnost. Prav tako mora imeti sposobnost, usposobljenost in izkušnje, potrebne za to funkcijo. Upravitelj ne sme biti v takem razmerju z dolžnikom ali nobenim od upnikov, da bi bila lahko ogrožena njegova neodvisnost od dolžnika ali nepristranskost do upnikov. Pravna oseba ne more biti imenovana za upravitelja.

Upravitelj je odgovoren za uresničitev namena postopka prestrukturiranja in zaščito interesov upnikov. Pripravi poročilo o dolžnikovem premoženju in obveznostih ter predlog programa prestrukturiranja (svoj predlog programa prestrukturiranja lahko pripravijo tudi nekatere druge osebe, na primer dolžnik). Upravitelj tudi nadzoruje dolžnikove dejavnosti.

Sodišče lahko imenuje upniški odbor, da zastopa upnike in deluje kot svetovalni organ, ki upravitelju pomaga izpolnjevati dolžnosti. Odbor se ne imenuje, če se to ne zdi potrebno zaradi majhnega števila upnikov ali iz drugih razlogov.

Dolžnik ohrani pristojnost v zvezi s svojim premoženjem in dejavnostmi, razen če zakon ne določa drugače. Vendar dolžnik po začetku postopka brez soglasja upravitelja na primer ne sme prevzeti novega dolga, razen če je povezan z njegovimi rednimi dejavnostmi ter znesek in pogoji dolga niso neobičajni. Na zahtevo upravitelja ali upnika se lahko pristojnost dolžnika omeji tudi kako drugače, če obstaja tveganje, da bo dolžnik s svojim ravnanjem škodoval interesom upnika ali jih ogrozil. Dolžnik mora sodelovati s sodiščem, upraviteljem in upniškim odborom ter jim zagotavljati informacije.

Praviloma lahko dolžnik še naprej uveljavlja pravico do tožbe v že začetem ali bližajočem se sodnem postopku, razen če uveljavljanje njegove pravice do tožbe prevzame upravitelj.

Prilagoditev dolga

Sodišče lahko imenuje upravitelja za prilagoditev dolga, če se šteje, da je to potrebno za razjasnitev finančnega stanja dolžnika, odprodajo njegovega premoženja ali sicer za izvedbo prilagoditve dolga. To je odrasla oseba, ki velja za pošteno, soglaša z imenovanjem, ni v stečajni in ima polno poslovno sposobnost. Prav tako mora imeti sposobnost, usposobljenost in izkušnje, potrebne za to funkcijo. Upravitelj ne sme biti v takem razmerju z dolžnikom ali nobenim od upnikov, da bi bila lahko ogrožena njegova neodvisnost od dolžnika ali nepristranskost do upnikov. Pravna oseba ne more biti imenovana za upravitelja.

Dolžnost upravitelja, če je imenovan, je, da pripravi osnutek časovnega razporeda plačil in izpolnjuje druge dolžnosti, ki mu jih naloži sodišče. Pri pripravi osnutka časovnega razporeda plačil se mora pogajati z dolžnikom in upniki ter jim zagotoviti potrebne informacije o prilagoditvi dolga, poleg tega jim mora omogočiti, da predložijo izjavo o predlogu in osnutku časovnega razporeda plačil. Upravitelj se lahko imenuje tudi za to, da poskrbi za odprodajo dolžnikovega premoženja in prenos izkupička od odprodaje na upnike. Če upravitelj ni imenovan, je za pripravo osnutka časovnega razporeda plačil odgovoren dolžnik. O začetku postopka prilagoditve dolga odloči sodišče, ki je odgovorno tudi za potrditev časovnega razporeda plačil.

Dolžnik obdrži lastninsko pravico in pravico do razpolaganja s svojim premoženjem. Vendar se vse dolžnikovo premoženje, ki se ne šteje za osnovne potrebščine, porabi za kritje dolgov. Dolžnik mora sodišču, upnikom in upravitelju, če je imenovan, zagotoviti vse potrebne informacije v zvezi z zadevami, ki so pomembne za prilagoditev dolga. Ima tudi dolžnost, da sodeluje pri ustrezni izvedbi prilagoditve dolga.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Stečaj

Razen v nekaterih izjemah ima upnik pravico, da ob začetku stečaja s terjatvijo v stečajnem postopku pobota svoj dolg do dolžnika, tudi če dolg do dolžnika ali terjatev še nista zapadla. Pravica do pobota ne velja za terjatev, ki upniku ne daje pravice do poplačila iz stečajne mase, niti za terjatev, ki je podrejena drugim terjatvam. Upnik je dolžan zagotoviti informacije o terjatvi, ki naj bi se uporabila za pobot.

Prestrukturiranje

Upnik ima kljub prepovedi izterjave dolga pravico, da ob začetku postopka terjatev pobota z dolgom do dolžnika pod enakimi pogoji kot v stečajnem postopku. Obvestilo o pobotu je treba vročiti tudi upravitelju.

Pravica do pobota ne velja za pobot, ki bi ga kreditna institucija izvedla s sredstvi, ki jih ima dolžnik ob začetku veljavnosti prepovedi izterjave ali pozneje deponirana v instituciji, ali za sredstva, ki so takrat pri kreditni instituciji namenjena prenosu na dolžnikov račun, kadar se račun lahko uporabi za izplačila.

Prilagoditev dolga

Po začetku postopka prilagoditve dolga se zoper dolžnika ne smejo sprejeti ukrepi za izterjavo dolga, za katerega velja odlog plačil, ali zavarovanje njegovega plačila. Odlog izterjave vključuje tudi pobot med dolžnikovimi terjatvami in dolgovi do upnika. Vendar ta odlog ne velja za pobot davkov.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Praviloma pogodbe, ki ne vključujejo terjatev v stečajnem postopku, ostanejo veljavne in nespremenjene v vseh vrstah postopkov v primeru insolventnosti.

Stečaj

Če dolžnik ob začetku stečaja ni izpolnil pogodbe, katere stranka je, mora druga pogodbená stranka zahtevati izjavo o tem, ali pogodba veže stečajno maso. Če se za stečajno maso izjavi, da jo pogodba veže, in se položi sprejemljiva varščina za izpolnitev pogodbe, pogodbe ni mogoče prekiniti. Lahko pa druga pogodbená stranka pogodbo prekine, če je pogodba osebne narave ali če obstaja drug poseben razlog za to, da od druge stranke ni mogoče zahtevati, naj ostane pogodbeno vezana na stečajno maso.

Če je za delodajalca razglašen stečaj, lahko pogodbo o zaposlitvi ne glede na njeno trajanje prekine katera koli stranka. Odpovedni rok je 14 dni ne glede na običajno trajanje odpovednega roka. Plača, ki se dolguje za obdobje stečaja, se plača iz stečajne mase.

Iz stečajne mase se plača tudi najemnina, ki izhaja iz pogodbe o poslovnem najemu, v obdobju, v katerem se prostori uporabljajo zanj, tudi če se iz nje ne poplačajo obveznosti, ki izhajajo iz najemne pogodbe. Če se v roku, ki ni krajši od enega meseca in ga določi najemodajalec, ne napove, da bodo po začetku stečaja iz stečajne mase poplačane obveznosti, ki izhajajo iz najemne pogodbe, ima najemodajalec pravico, da najemno pogodbo razveljavi.

Če se v skladu s pogodbo o dodelitvi premičnega premoženja pogoj v zvezi z ohranitvijo lastninske pravice ali odvzemom izteče, ko je plačana nabavna cena, pogodba lahko veže stečajno maso, če se v skladu s prvotnimi pogoji o tem obvesti prodajalec in se plača nepravilna nakupna cena skupaj z zapadlimi obrestmi. Obvestilo mora biti izdano in cena plačana v razumnem času po tem, ko prodajalec zahteva plačilo ali vračilo premoženja.

Posamezen posel se lahko razveljavi na podlagi razloga za vračilo, ki je naveden v zakonu o vračilu premoženja v stečajno maso.

Prestrukturiranje

Začetek postopka prestrukturiranja ne vpliva na obstoječe obveznosti dolžnika, če ni drugače določeno z zakonom.

Najemno ali zakupno pogodbo, pri kateri je dolžnik zakupnik, lahko dolžnik prekine, pri čemer pogodba preneha dva meseca po vročitvi obvestila o prekinitvi, ne glede na morebitne pogoje v pogodbi glede trajanja pogodbe ali vročitve obvestila.

Oseba, ki se je pred začetkom postopka dolžniku zavezala k izpolnitvi pogodbe, vendar je ob začetku postopka še ni do konca izpolnila, je upravičena do plačila za izpolnitev pogodbe, če je izpolnitev pogodbe mogoče šteti med redne dejavnosti dolžnika. Če gre za drugo vrsto pogodbe, sklenjeno pred začetkom postopka, in če dolžnik ob začetku postopka ni izpolnil svoje plačilne obveznosti iz pogodbe, upravitelj na zahtevo druge stranke navede, ali bo dolžnik izpolnil pogodbo. Če je odgovor nikalen ali če ni dan v razumnem času, ima druga stranka pravico, da pogodbo odpove.

Sporazum, v okviru katerega bi dolžnik izvedel plačilo na podlagi prestrukturiranja dolga ali v zvezi z njim, je ničnen, razen če obveznost izvedbe plačila temelji na odobrenem programu prestrukturiranja.

Če je delodajalec v postopku prestrukturiranja, ima pravico, da pogodbo o zaposlitvi ne glede na njeno trajanje pod določenimi pogoji prekine z dvomesečnim odpovednim rokom.

Posel, ki bi lahko bil razveljavljen, če bi bil namesto predloga za prestrukturiranje vložen predlog za stečaj, se lahko na zahtevo upnika v postopku prestrukturiranja razveljavi iz istih razlogov, kot so določeni v zakonu o vračilu premoženja v stečajno maso.

Prilagoditev dolga

Kadar je dolžnik najemnik, ima pravico z dvomesečnim odpovednim rokom prekiniti najemno ali drugo pogodbo, potrošniško pogodbo ali pogodbo o najemnem zakupu.

Dolžnik se mora odpovedati premoženju, pridobljenemu na podlagi sheme delnega plačila ali najemnega nakupa, ki ne spada med njegove osnovne potrebščine.

Sporazum, v okviru katerega mora dolžnik izvesti plačilo na podlagi prilagoditve dolga ali v zvezi z njim, je ničen, razen če obveznost izvedbe plačila temelji na odobrenem časovnem razporedu plačil ali zakonu.

Oseba, ki se je pred začetkom postopka dolžniku zavezala k izpolnitvi pogodbe, vendar je ob začetku postopka še ni do konca izpolnila, je upravičena do plačila za izpolnitev pogodbe, če je izpolnitev pogodbe mogoče šteti med redne dejavnosti dolžnika.

Posel, ki bi ga bilo mogoče razveljaviti, če bi bil namesto predloga za prilagoditev dolga vložen predlog za stečaj, se lahko v postopku prilagoditve dolga na zahtevo upnika razveljavi iz istih razlogov, kot so določeni v zakonu o vračilu premoženja v stečajno maso.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Stečaj

Po začetku stečaja zoper stečajno maso ni mogoče vložiti tožbe za pridobitev podlage za izvršitev terjatve v stečajnem postopku, prav tako se v zvezi s premoženjem iz stečajne mase ne morejo izvesti izvršilni ukrepi, da bi se izterjala terjatev v stečajnem postopku. Nasprotno pa lahko upnik, zavarovan s premoženjem, vloži tožbo za izterjavo terjatve na podlagi zavarovanja s premoženjem.

Prestrukturiranje

Praviloma po začetku postopka prestrukturiranja za dolžnika velja prepoved poplačil, za upnike pa velja prepoved izterjave dolga. Zoper dolžnika ni mogoče sprejeti ukrepov za izterjavo dolga iz prestrukturiranja ali zagotovitev njegovega poplačila. Zavarovani upnik lahko v nekaterih primerih zaprosi sodišče za dovoljenje, da unovči zavarovanje in tako pridobi plačilo. To je na primer mogoče, če je jasno, da glede na dogovor o prestrukturiranju ni nujno, da imetje, ki je uporabljeno kot zavarovanje, ostane v lasti dolžnika.

Praviloma se po začetku postopka zoper dolžnika ne morejo sprejeti ukrepi zavarovanja na podlagi uradnih odločb.

Prilagoditev dolga

Tako kot v postopku prestrukturiranja tudi v postopku prilagoditve dolga za upnika velja odlog izterjave dolga. Kadar dolg spada v okvir odloga plačil, zoper dolžnika ni mogoče sprejeti ukrepov za izterjavo dolga, ki ga je treba plačati, ali za zavarovanje njegovega poplačila. Poleg tega se dolžniku ne naložijo zamudne kazni. Zavarovani upnik pa lahko v nekaterih primerih zaprosi sodišče za dovoljenje, da unovči zavarovanje in tako pridobi plačilo. To je na primer mogoče, če se premoženje, ki je uporabljeno kot zavarovanje, ne šteje za osnovne potrebščine dolžnika ali če dolžnik tega premoženja ne potrebuje za opravljanje poslovne dejavnosti.

Upnik lahko vloži tožbo ali začne drug postopek, da ohrani izvršilno pravico ali pridobi podlago za izvršitev. Praviloma lahko upnik ne glede na določbe o prepovedi v zvezi z začetkom prilagoditve dolga tudi zahteva odreditev ukrepov zavarovanja in izvršitev take odredbe.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Ob začetku stečaja dolžnik izgubi pristojnost v zvezi s premoženjem v stečajni masi, ki se prenese na stečajnega upravitelja. Posledično ima stečajna masa pravico prevzeti vlogo stranke v zadevah v zvezi s premoženjem v stečajni masi: stečajna masa mora imeti možnost nadaljevati sodni postopek med dolžnikom in tretjimi osebami v zvezi s premoženjem v stečajni masi. Če stečajna masa te možnosti ne izkoristi, lahko postopek nadaljuje dolžnik.

Stečajna masa mora imeti tudi možnost nadaljevati sodni postopek v zvezi z nerešeno terjatvijo do dolžnika v stečajnem postopku. Če stečajna masa ne odgovori na tožbo in dolžnik ni pripravljen nadaljevati postopka, lahko tožnik predlaga, naj se zadeva reši.

Prestrukturiranje

Dolžnik lahko še naprej uveljavlja svojo pravico do tožbe v že začetem sodnem postopku ali drugem ustreznem postopku, v katerem je stranka, razen če uveljavljanje njegove pravice do tožbe prevzame upravitelj. Enako velja za sodne ali druge postopke, uvedene po začetku postopka prestrukturiranja.

Upravitelj ima pravico vlagati zahteve in začeti sodne ali druge ustrezne postopke v imenu dolžnika ter uveljavljati njegovo pravico do tožbe v postopkih. Poleg tega lahko upravitelj sprejme vročitve v imenu dolžnika.

Prilagoditev dolga

Začetek prilagoditve dolga ne vpliva na že začete sodne postopke ali dolžnikovo pravico do tožbe v postopkih.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Stečaj

Upnik lahko predlaga razglasitev stečaja.

V stečajnem postopku upniki izvršujejo popolno pristojnost. Pristojnost v zvezi s stečajno maso lahko izvršujejo upniki, če ni z zakonom določeno, da mora o zadevi odločati ali jo obravnavati stečajni upravitelj. Poleg tega lahko upniki obdržijo pristojnost v zvezi z zadevami iz tekočega upravljanja stečajne mase ali pa del svoje pristojnosti prenesejo na stečajnega upravitelja. Pristojnost upnikov v stečajnem postopku se pridobi, ko se stečaj začne, in preneha, ko se stečaj konča.

Pravico do izvrševanja upniške pristojnosti imajo tisti upniki, ki imajo terjatev do dolžnika v stečajnem postopku in so jo prijavili. Po roku za prijavo terjatev imajo to pravico samo tisti upniki, ki so prijavili svojo terjatev ali katerih terjatev se sicer lahko upošteva na seznamu izplačil, in upniki, zavarovani s premoženjem, ki so predložili poročilo o svoji terjatvi.

Najpomembnejši organ odločanja je skupščina upnikov, lahko pa se uporabijo tudi drugi postopki odločanja. Upniki lahko ustanovijo tudi upniški odbor, ki deluje kot organ za zvezo v pogajanjih med stečajnim upraviteljem in upniki. Glasovalna moč upnikov se določi na podlagi njihove tekoče terjatve v stečajnem postopku. Kot odločitev skupščine upnikov velja mnenje, ki ima podporo tistih upnikov, katerih skupna glasovalna moč je večja od polovice glasovalne moči vseh upnikov, ki se udeležijo glasovanja. V alternativnih postopkih odločanja se glasovi preštejejo na podlagi glasovalne moči upnikov, ki izrazijo stališče.

Prestrukturiranje

Upnik lahko predlaga postopek prestrukturiranja.

Za skupnega predstavnika upnikov se lahko imenuje upniški odbor. Odbor zastopa vse skupine upnikov, njegova naloga pa je upravitelju pomagati pri izpolnjevanju njegovih dolžnosti in v imenu upnikov nadzorovati dejavnosti upravitelja. Odbor odloča z navadno večino.

Upravitelj se mora pri pripravi osnutka programa prestrukturiranja pogajati z upniškim odborom in po potrebi s posameznimi upniki. Poleg tega imajo pravico predložiti osnutek programa prestrukturiranja tudi upniki ali skupine upnikov, katerih terjatve presegajo zakonsko določeno mejo. Ko je osnutek programa prestrukturiranja pripravljen, se posreduje upnikom v odobritev. Če ni ovir za odobritev programa, se lahko program odobri s soglasjem vseh upnikov, s soglasjem večin v skupinah upnikov in v nekaterih okoliščinah celo brez soglasja večine v vseh skupinah upnikov.

Prilagoditev dolga

Upnik ne more predlagati prilagoditve dolga fizične osebe. Vendar mora dolžnik praviloma pred vložitvijo predloga za prilagoditev dolga ugotoviti, ali obstaja možnost za sklenitev dogovora z upniki. V skladu z uveljavljenimi praksami kreditiranja in izterjave dolgov mora upnik sodelovati za doseg dogovora.

Upnikom je treba omogočiti predložitev izjave o predlogu za prilagoditev dolga in osnutku časovnega razporeda plačil. Po potrebi morajo upniki pisno zagotoviti podrobnosti o svojih terjativah. Odobreni časovni raspored plačil se lahko spremeni na zahtevo upnika ali pa se lahko iz nekaterih razlogov odredi njegovo prenehanje.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečaj

Premoženje v stečajni masi je treba upravljati s primerno skrbnostjo in smotrno ter v skladu z ustrežno upravno prakso.

Ena od dolžnosti stečajnega upravitelja je, da poskrbi za prodajo premoženja iz stečajne mase. Premoženje v stečajni masi se mora prodati na način, ki je najugodnejši za stečajno maso, tako da je izkupiček od prodaje čim večji. Zavarovanje s premoženjem, ki je del stečajne mase, se lahko proda samo, če se zavarovani upnik s tem strinja ali če to dovoli sodišče.

Premoženje v stečajni masi se ne sme prenesti na stečajnega upravitelja, njegove pomočnike ali osebe, ki so povezane s stečajnim upraviteljem ali njegovim pomočnikom.

Prestrukturiranje in prilagoditev dolga

Pravice upravitelja so omejene na pravico do dostopa do informacij, ki jih potrebuje za izpolnitev svojih obveznosti. Dolžnik obdrži lastninsko pravico in pravico do razpolaganja s svojim premoženjem, upravitelj pa nima pravice uporabljati premoženja dolžnika ali ga prenesti.

Vendar dolžnik za različne dejavnosti prenosa premoženja potrebuje soglasje upravitelja.

Prilagoditev dolga

V postopku prilagoditve dolga se lahko upravitelju odredijo prodaja premoženja, izvedba s tem povezanih ukrepov in dogovorov ter prenos izkupička upravičencem.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Terjatev v stečajnem postopku je dolžnikov dolg, ki temelji na pravni podlagi in je nastal pred začetkom stečaja. Poleg tega se za terjatve v stečajnem postopku štejejo tudi terjatve, zavarovane s premoženjem, in terjatve, katerih podlaga ali znesek sta pogojna, prerekana ali kako drugače nejasna. V trajnem dolžniškem razmerju se del dolga iz obdobja pred začetkom stečaja šteje za terjatev v stečajnem postopku.

Na Finskem je mogoče v zvezi s stečajno maso neodvisno sklepati pogodbe, tako da zanjo veljajo lastne pravice in obveznosti. Terjatve, ki nastanejo po začetku stečaja, se štejejo za administrativne stroške, tj. dolg stečajne mase, ki se v celoti poplača s premoženjem iz stečajne mase. Iz stečajne mase se poplačajo dolгови, ki izhajajo iz stečajnega postopka ali temeljijo na pogodbi ali zavezi, sklenjeni v zvezi s stečajno maso, in dolгови, ki se po zakonu poplačajo iz stečajne mase. Taki dolгови običajno vključujejo honorar stečajnega upravitelja, plače zaposlenih in stroške najemnin, ki izhajajo iz pogodb o poslovnem najemu.

Prestrukturiranje

Dolg iz prestrukturiranja pomeni vse dolžnikove dolgove, ki so nastali pred vložitvijo predloga, vključno z zavarovanimi dolgi in dolgi, katerih podlaga ali znesek sta pogojna ali prerekana ali ki so kako drugače nejasni. Ti dolgi se poplačajo, kot je določeno v časovnem razporedu plačil odobrenega programa prestrukturiranja.

Dolgi, ki nastanejo po vložitvi predloga, se poravnajo ob zapadlosti. Enako velja za honorarje, pristojbine in druge tekoče izdatke na podlagi trajnega pogodbenega razmerja ali trajne pogodbe o uporabi ali razpolaganju, če se nanašajo na obdobje po vložitvi predloga.

Prilagoditev dolga

Prilagoditev dolga zajema vse dolžnikove dolgove, ki so obstajali pred začetkom prilagoditve dolga. To vključuje zavarovane obveznosti in dolgove, ki so pogojni, izpodbijani ali kako drugače nedoločeni v smislu njihovega zneska ali podlage, pa tudi obresti na take dolgove, obračunane od začetka prilagoditve dolga do potrditve časovnega razporeda plačil, ter stroške izterjave in izvršitve takih dolgov, če se naložijo dolžniku.

Dolgi, ki ne spadajo v okvir prilagoditve dolga, se poravnajo ob zapadlosti.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Stečaj

Da je upnik upravičen do izplačila, mora terjatev v zvezi s stečajem pisno prijaviti (vloga), tako da vlogo izroči stečajnemu upravitelju najpozneje na rok za prijavo terjatev. V vlogi je na primer treba navesti znesek glavnice terjatve, pripadajoče obresti ter podlago za terjatev in obresti. Prijava se lahko spremeni ali dopolni tudi po roku za prijavo terjatev. Terjatev se lahko prijavi tudi za nazaj, če upnik stečajni masi plača dodatno takso, razen če obstaja upravičen razlog za to, da terjatev ni bila prijavljena do roka. Stečajni upravitelj lahko terjatev v stečajnem postopku upošteva v osnutku seznama izplačil brez prijave, če podlaga in znesek terjatve nista sporna.

Stečajni upravitelj preveri legitimnost prijavljenih terjatev in njihovo morebitno razvrstitev po prednostnem vrstnem redu. Terjatve, ki dajejo pravico do izplačila, je treba navesti v osnutku seznama izplačil. Stečajni upravitelj, upnik ali dolžnik lahko prerekajo terjatev iz osnutka seznama izplačil, pri čemer navedejo podrobnosti in razloge. Kadar se upnikova terjatev prereka, mora stečajni upravitelj upniku omogočiti, da je zaslišan v zvezi s prerekanjem in da predloži dokaze v podporo svoji terjatvi. Terjatev, ki ni pravočasno prerekana, je treba šteti za sprejeto.

Stečajni upravitelj mora nato sestaviti seznam izplačil, pri čemer upošteva ugovore o prerekanju in izjave, ter seznam predložiti sodišču v potrditev. Sodišče odloči o prerekanju in drugih nesoglasjih neposredno ali v civilnem postopku ter na koncu potrdi seznam izplačil.

Prestrukturiranje

Dolžnik mora predlogu za začetek postopka prestrukturiranja priložiti izjavo o upnikih, dolgovih in njihovem zavarovanju s premoženjem. Ko sodišče izda odredbo o začetku postopka prestrukturiranja, določi rok, do katerega morajo upniki terjatve pisno prijaviti upravitelju, če se razlikujejo od tistih, ki jih je navedel dolžnik.

Ko se osnutek programa prestrukturiranja predloži sodišču, mora sodišče strankam v zadevi omogočiti, da pri upravitelju pisno prerekajo terjatve, navedene v osnutku, in da v določenem roku predložijo pisno izjavo v zvezi z osnutkom, ali pa te stranke povabi na zaslihanje na sodišču. Ugovore lahko v imenu dolžnika podata upravitelj in dolžnik. Ugovori se obravnavajo, o zadevi pa se po možnosti odloči hkrati z obravnavo osnutka, lahko pa tudi v ločenem sodnem postopku. Ko sodišče odloči o prestrukturiranju nejasnega dolga, lahko oseba, ki je pripravila osnutek, osnutek popravi, pregleda ali dopolni. Upniki nato glasujejo o osnutku programa prestrukturiranja.

Praviloma med prestrukturiranjem dolg, ki ga dolžnik ali upnik ni prijavil in s katerim upravitelj ni bil kako drugače seznanjen pred odobritvijo programa prestrukturiranja, z odobritvijo programa prestrukturiranja preneha.

Prilagoditev dolga

Dolžnik mora ob vložitvi predloga za prilagoditev dolga predložiti poročilo o svojih upnikih in dolgovih. Sodišče mora ob izdaji odredbe o začetku prilagoditve dolga upnikom poslati izvode sodne odredbe, predloga in dolžnikovega osnutka časovnega razporeda plačil. Določiti mora tudi rok za pisna obvestila upnikov o znesku prilagodljivih dolgov, če se razlikujejo od tistih, ki jih je prijavil dolžnik, ter rok za pisne izjave upnikov o predlogu in dolžnikovem osnutku časovnega razporeda plačil ter za morebitna prerekanja dolgov, vključenih v osnutek.

Sodišče prerekanja obravnava v povezavi s postopkom prilagoditve dolga in o njih odloči v časovnem razporedu plačil, če je to mogoče, ne da bi nastala velika zamuda pri prilagoditvi dolga. V nasprotnem primeru sodišče odredi, naj se zadeva reši z ločeno tožbo ali v drugem postopku. Nato se lahko potrdi časovni razpored plačil, če se dolžniku odobri prilagoditev dolga.

Časovni razpored plačil se lahko spremeni na predlog dolžnika ali upnika, če se po potrditvi tega razporeda izkaže, da obstaja prilagodljivi dolg, ki ob potrditvi časovnega razporeda plačil ni bil znan.

Če se prilagodljivi dolg pojavi po izteku časovnega razporeda plačil in bi bilo zaradi dolga mogoče spremeniti časovni razpored plačil, mora dolжник poplačati dolg v znesku, ki bi bil upniku dodeljen, če bi bil dolg vključen v časovni razpored plačil.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Praviloma se v vseh vrstah postopkov v primeru insolventnosti terjatve štejejo za enakovredne, tj. vsak upnik ima enako pravico do prejema plačila iz izplačanih sredstev sorazmerno s svojo terjatvijo. Izjeme od tega pravila zadevajo določbe o prednostnih in podrejenih terjativah.

Stečaj

Izplačila stečajnim upnikom se izvedejo v skladu s potrjenim seznamom izplačil. Določbe o prednostni razvrstitvi terjatev v stečajnem postopku, kadar premoženje dolžnika ne zadostuje za kritje vseh terjatev, vsebuje zakon o vrstnem redu terjatev (*Laki velkoijen maksunsaantijärjestyksestä* 1578/1992).

Terjatve, ki so zavarovane s premoženjem ali imajo pridržno pravico, so prednostne terjatve, enako pa velja tudi za terjatve, nastale v povezavi s prestrukturiranjem podjetja, plačilom preživnine za otroka in poslovnimi hipotekami. Terjatve, ki so podrejene drugim terjativam, in njihovo medsebojno razvrščanje so pojasnjeni s posebnimi določbami. Med takimi terjativami so obresti in kazni za zamujeno plačilo, ki se nanašajo na podrejeno terjatev, nastalo po začetku stečaja, ter pristojbine na podlagi javnega prava, ki niso globe in plačila kazni.

Prestrukturiranje

Upniki, ki bi zunaj postopka prestrukturiranja imeli enako pravico do poplačila svojih terjatev, imajo pri poravnava dolga v okviru programa prestrukturiranja enakopraven status. Lahko pa program prestrukturiranja določa, da se upniki z majhnimi terjativami poplačajo v celoti.

Za zavarovane dolgove se lahko uporabijo samo omejeni ukrepi poravnave dolga, saj se glavnica zavarovanega dolga ne sme zmanjšati. Poravnava dolga ne vpliva na obstoj ali vsebino upnikove dejanske pravice iz zavarovanja.

Pri poravnavi dolga se obresti in drugi kreditni stroški, ki med postopkom prestrukturiranja nastanejo pri prestrukturiranju dolgov, ki niso zavarovani dolgovi, štejejo za dolgove, ki imajo najmanjšo prednost.

Prilagoditev dolga

Dolžnikova razpoložljiva sredstva in sredstva iz odprodaje njegovega premoženja se morajo razdeliti med navadne dolgove sorazmerno z njihovim zneskom.

Za navadni dolg se lahko uporabijo vsi razpoložljivi ukrepi prilagoditve dolga, obveznosti plačila v zvezi z zavarovanimi dolgovi pa ni mogoče odpraviti.

Poravnava dolga ne vpliva na obstoj ali vsebino upnikove dejanske pravice iz zavarovanja.

Uporabiti je treba mehanizem, ki najmanj škoduje upniku in še vedno zadostuje za izboljšanje finančnega položaja dolžnika. Zadnje obveznosti, ki se poplačajo iz razpoložljivih sredstev in izkupička od odprodaje sredstev dolžnika, so dolgovi, ki bi bili podrejeni, če bi bil za dolžnika razglašen stečaj, in obresti, obračunane od začetka prilagoditve dolga do potrditve časovnega razporeda plačil.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Stečaj

Stečajni upravitelj sestavi seznam izplačil, kot je opisan v oddelku 12. Praviloma se stečajni postopek na sodišču konča s potrditvijo seznama izplačil.

Celotni stečajni postopek je končan, ko upniki odobrijo končno poravnavo računov. Stečajni upravitelj sestavi končno poravnavo računov, ko je obračunana stečajna masa in prodano premoženje iz stečajne mase. Končna poravnava računov se lahko sestavi, tudi če stečajna masa deloma ni obračunana, ker zavarovanje s premoženjem ali drugo premoženje majhne vrednosti ni bilo prodano ali ker terjatev v stečajnem postopku ali zanemarljiv del terjatev ni jasen. V okviru stečaja se lahko določi uskladitev, s katero se konča stečajni postopek, če jo podpirata dolжник in večina upnikov. S potrditvijo uskladitve imenovanje stečajnega upravitelja in pristojnost stečajnih upnikov prenehata.

Sodišče lahko odredi prenehanje stečaja, če sredstva iz stečajne mase ne zadostujejo za kritje stroškov stečajnega postopka ali če nadaljevanje stečaja ne bi bilo smotno iz drugega razloga. Vendar se sodna odredba o prenehanju stečaja lahko ne izda, če se stečaj nadaljuje v okviru javne prisilne uprave. Med razlogi za nadaljevanje stečaja v okviru javne prisilne uprave je lahko na primer potreba po skrbnem pregledu dolžnika. Javna prisilna uprava se konča s končno poravnavo računov.

Stečaj se lahko iz veljavnega razloga razveljavi v osmih dneh po odredbi za stečaj. Pravni učinki stečaja tako prenehajo.

Odgovornost za dolgove se nadaljuje tudi po stečaju. Dolжник ni razbremenjen odgovornosti za tiste dolgove v stečajnem postopku, ki med stečajem niso v celoti poplačani.

Prestrukturiranje

Sodni postopek v zvezi s prestrukturiranjem se konča z odobritvijo programa prestrukturiranja. Z odobritvijo programa dolжник znova pridobi svobodo delovanja in prenehajo pravni učinki, povezani z začetkom postopka, kot je prepoved plačila in izterjave dolgov. Po odobritvi programa prestrukturiranja se pogoji dolgov iz prestrukturiranja urejajo s programom prestrukturiranja, vsi nepoznani dolgovi iz prestrukturiranja pa praviloma prenehajo.

Sodišče lahko na zahtevo nadzornika ali upnika odredi prenehanje programa prestrukturiranja, če je dolжник kršil program in kršitev ni zgolj manjša. Program prestrukturiranja prav tako preneha, če je za dolžnika pred koncem programa razglašen stečaj. Sodišče lahko odredi tudi prenehanje poravnave dolga v programu prestrukturiranja, ki poteka v zvezi z določenim upnikom, če na primer dolжник bistveno zanemarljivo svoje obveznosti, ki jih ima do upnika na podlagi programa. Po prenehanju ima upnik enake pravice, kot jih je imel pred odobritvijo programa prestrukturiranja.

Ob sklenitvi programa prestrukturiranja mora nadzornik ali, če tega ni, dolжник predložiti končno poročilo o izvajanju programa.

Prilagoditev dolga

Sodni postopek v zvezi s prilagoditvijo dolga se konča, ko sodišče potrdi časovni razpored plačil. Po tem za pogoje prilagodljivih dolgov velja navedeni razpored. Plačilne obveznosti, navedene v časovnem razporedu plačil, so za dolžnika zavezujoče, dokler niso izpolnjene vse predpisane obveznosti. Ne glede na to, ali je časovni razpored plačil končan, v njem predpisane obveznosti dolžnika ostanejo veljavne, če niso bile izpolnjene. Dolжник ni razbremenjen poplačila preostalih dolgov, dokler niso izpolnjene vse obveznosti iz časovnega razporeda plačil.

Časovni razpored plačil preneha, če je za dolžnika pred koncem navedenega razporeda razglašen stečaj. Sodišče lahko na zahtevo dolžnika ali upnika odredi prenehanje časovnega razporeda plačil, če dolжник zanemarljivo svoje obveznosti, določene z zakonom. Po prenehanju ima upnik enake pravice, kot jih je imel pred prilagoditvijo dolga.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Konec stečaja ne pomeni, da je dolжник razrešen odgovornosti za dolgove. Povedano drugače, dolжник je še naprej odgovoren za tiste dolgove v stečajnem postopku, ki med stečajem niso v celoti poplačani.

Prestrukturiranje

Upniki imajo pravico prejeti plačilo za svoje terjatve, navedene v programu prestrukturiranja, prestrukturiranje pa se ne konča, dokler niso izpolnjene obveznosti iz programa. Upniki po koncu programa nimajo več pravice prejemati plačil.

Odredi se lahko tudi prenehanje programa prestrukturiranja, kot je opisano v oddelku 14. To pomeni, da program ne velja več, upniki pa imajo enako pravico do poplačila dolgov iz prestrukturiranja, kot bi jo imeli, če program prestrukturiranja ne bi bil odobren. Prenehanje programa ne vpliva na veljavnost poslov, že sklenjenih na njegovi podlagi.

Prilagoditev dolga

Pogoji prilagodljivih dolgov se urejajo s časovnim razporedom plačil, za katerega je treba določiti trajanje. Dolžnik je v celoti razbremenjen nepravilnih obveznosti, ki niso vključene v časovni raspored plačil.

Ne glede na konec časovnega razporeda plačil v njem navedene obveznosti dolžnika ostanejo veljavne, dokler niso izpolnjene. Zato upniki po koncu časovnega razporeda plačil nimajo več pravice prejemati plačil.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stečaj

Stroški stečajnega postopka vključujejo sodne takse, zaračunane v postopku, honorar stečajnega upravitelja in druge stroške, ki izhajajo iz skrbnega pregleda in upravljanja stečajne mase.

Stroški stečajnega postopka se krijejo iz sredstev iz stečajne mase. Če ta ne zadostuje za kritje stroškov, lahko odgovornost za plačilo stroškov prevzame upnik, da se izogne prenehanju stečaja.

Sodišče lahko tudi odloči, da se mora stečaj nadaljevati v okviru javne prisilne uprave, če se to zdi upravičeno – na primer – zaradi nezadostnih sredstev iz stečajne mase. V takem primeru imenovanje stečajnega upravitelja in pristojnost stečajnih upnikov prenehata. Stroški stečajnega postopka, ki izhajajo iz javne prisilne uprave, se plačajo iz državnih sredstev, če sredstva iz stečajne mase ne zadostujejo za kritje navedenih stroškov.

Prestrukturiranje

Stroške postopka, kot je plačilo upravitelja, je treba plačati iz dolžnikovega premoženja. Odgovornost za plačilo stroškov lahko prevzame tudi druga stranka, saj je ena od ovir za začetek postopka prestrukturiranja verjetnost, da dolžnikovo premoženje ne zadostuje za kritje stroškov postopka. Kljub temu tretja oseba redko prevzame odgovornost za plačilo stroškov.

Za nadomestilo stroškov upniškemu odboru so odgovorni upniki, razen če ni v programu prestrukturiranja določeno drugače.

Oseba, ki želi uveljavljati pravico do predložitve osnutka programa prestrukturiranja, mora osnutek pripraviti na lastne stroške in izdatke.

Prilagoditev dolga

Stroški postopka vključujejo razumen honorar za storitve upravitelja in nadomestilo za njegove izdatke. Praviloma mora dolžnik kriti honorar in izdatke upravitelja do zneska, ki ne presega razpoložljivih sredstev dolžnika v štirih mesecih po potrditvi časovnega razporeda plačil ali spremenjenega časovnega razporeda plačil. Del honorarja in izdatkov, ki ga ne krije dolžnik, se plača iz državnih sredstev. Če je predlog za prilagoditev dolga zavržen, se ves honorar in vsi izdatki plačajo iz državnih sredstev.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Določbe o vračilu se uporabljajo za vse vrste postopkov v primeru insolventnosti.

Prenos premoženja pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, ki izpolnjuje zakonsko določene pogoje, se lahko razveljavi z vložitvijo tožbe za vračilo, tožbe v zvezi z lastninsko pravico ali tožbe za razveljavitev. V vseh vrstah postopkov v primeru insolventnosti se za vračilo uporabljajo določbe zakona o vračilu premoženja v stečajno maso. Obstajati morajo razlogi za vračilo.

Osnovni pogoji za obstoj razloga za vračilo in torej za razveljavitev posla so:

z izvedbo posla se je enemu upniku neupravičeno dala prednost na račun drugih, da bi se premoženje preneslo iz dosega upnikov, ali povečal skupni znesek dolga v škodo upnikov;

dolžnik je bil ob sklenitvi posla insolventen ali pa je sklenitev posla prispevala k temu, da je postal insolventen; če posel zadeva darilo, je drug osnovni pogoj, da je bil dolžnik prezadolžen ali je postal prezadolžen zaradi posla;

druga stranka v poslu je vedela ali bi morala vedeti, da je dolžnik insolventen/prezadolžen, ali poznati posledice sklenitve posla za finančno stanje dolžnika in druge dejavnike, zaradi katerih je bil posel neprimeren.

Če je bila druga stranka v poslu bližnji sorodnik dolžnika, se šteje, da je zadevna oseba vedela za zgoraj navedene dejavnike, razen če lahko dokaže, da je ravnala v dobri veri. Če je bil posel sklenjen več kot pet let pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, ga je mogoče razveljaviti le, če je bila stranka v poslu bližnji sorodnik dolžnika.

Poplačila dolga, izvedena več kot tri mesece pred datumom vložitve predloga za postopek v primeru insolventnosti, se lahko razveljavijo, če je bilo poplačilo izvedeno z neobičajnimi plačilnimi sredstvi, prezgodaj ali če se zdi poplačani znesek visok glede na sredstva iz stečajne mase. Poplačila pa se ne morejo razveljaviti, če se glede na okoliščine štejejo za običajna. Plačila, izterjana z zaplembo, se prav tako lahko razveljavijo, če je bila zaplemba izvedena več kot tri mesece pred rokom. Za bližnje sorodnike dolžnika se uporabi daljši rok. Plačilo se lahko razveljavi, tudi če je upnik ravnal v dobri veri.

Obstajajo tudi posebne določbe, na primer v zvezi z razveljavitvijo daril, delitve premoženja, pobotov in zavarovanja s premoženjem.

Zadnja posodobitev: 08/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.